

JABKO

Zpravodaj města Jablunkov

Město Jablunkov

Międzynarodowe Spotkania Folklorystyczne
 Mezinárodní folklorní setkání · The International Folklore Meetings

GOROLSKI ŚWIĘTO®

Pod záštitou hejtmana Moravskoslezského kraje Ivo Vondráka
 Pod patronátem Konsul Generalnej RP w Ostrawie Izabelli Wołłejko-Chwastowicz

Lasek Miejski Jablunków
 Městský les Jablunkov

75.

5.-7.8. 2022

Maciej 100 =
 Jubileusz · Výročí · Anniversary

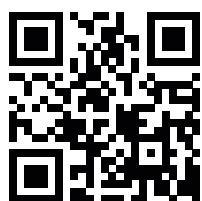
www.gorolskiswieta.cz

GOLEC UORKIESTRA (POL)

Folkloren Ansambl Etnos (MKD)
 Group For Authentic Folklore (BGR)
 Compañía Artística Danza Colombia (COL)
 Hornád (SVK)
 VUS Ondráš (CZE)

BILETY VSTĚPU / VSTUPENKY
 piatek / pátek: 100 Kč; sobota: 300 Kč; neděle / neděle: 200 Kč; karnet 3-dňový / 3-denní vstupenka: 400 Kč;
 ZTP, ZTP/P i děti do 10 let v doprovodu rodičů - vstup wolny / ZTP, ZTP/P a děti do 10 let v doprovodu rodičů - vstup zdarma

— partner generalny — — partner hlavní — — patronat medialny — — partnerzy —

Slovo starosty

Milí Jablunkované,

Léto je v plném proudu, teploty dosahují nadprůměrných tropických hodnot, sluníčko nám dodává vitamín D a my si naplno užíváme letních radovánek. Dlouhé teplé večery nás přímo vybízí ke grilovačkám a posezení s přáteli.

Léto však přináší i odvrácenou tvář, kdy v zásobnících dochází voda. Tady bych chtěl poděkovat našim hasičům, kteří dovážejí vodu do okolních rezervuárů. Rovněž chci poděkovat společnosti SMVaK za dodávky, kterými nás zásobují z vodní nádrže Morávka a Šance, přes Milíkov, až do rezervuáru nad Alžbětinkami. V neposlední řadě patří poděkování všem dobrovolníkům, kteří se starají, abychom měli vody dostatek. Je velmi důležité, abychom vodou šetřili a zbytečně jí neplýtvali.

V minulých dnech v regionu nejvíce rezonovala informace o útocích vlků na stáda ovcí, které byly vedeny s nezvyklou razancí a týká se to i našeho katastru. Z toho důvodu jsme vyvolali schůzku na MSK, kde se zástupci obcí sešli se zástupci ochrany přírody a krajiny (AOPK) a společně se snažili najít společnou cestu, jak spolu komunikovat, bez zbytečného slovního napadání a osočování. Měli jsme schůzku i na místech, kde útočili vlci a ne všechna stáda byla špatně zajištěna. Vlci útočili přes vysoké elektrické ploty a v některých případech dokonce i blízko obydlí. Pohled na často těžce zraněné ovečky je opravdu pro silné

povahy. Vlci nezabýjeli kvůli potravě, jen se bavili. Bylo by velmi zlé, pokud by tento nezdravý zabijácký návyk předali mláďatům. Došli jsme k závěru, že jsou ve smečce jedinci, kteří mají atypické chování a při setkání s člověkem, nevykazují známky plachosti. Po těchto prvotních informacích proběhla další schůzka v Jablunkově, tam byli přizváni chovatelé, kteří se obávají, že další útok vlků napadne jejich stáda. Už ztrácejí naději, že se jich někdo zastane a postupně začínají rušit chovy. Nikomu vlci žijící v lesích Beskyd nevadí, pokud by se chovali přirozeně, ale dnes nevíme, zda nenapadnou člověka. Zúčastněné strany - MSK, zástupci obcí SOJ, chovatelé ovcí, myslivci a ochránci přírody a krajiny se dohodly, že se společně pokusí vyjednat výjimku ze zákona, který nedovoluje žádný odchyt, plašení, natož odstřel.

Koncem minulého měsíce bylo slavnostně otevřeno Muzeum trojmezí v knížecím domě na Mariánském náměstí. Naše město touto rekonstrukcí získalo novou atrakci, kterou budou turisté jistě rádi navštěvovat. Knížecí dům je nejstarší kamennou budovou města s nádhernými klenbami. Najdete v ní expozice o naší přírodě, historii, krojích, zvycích, jídle a řemeslu. Děkuji tím všem za spolupráci, Moravskoslezskému kraji, Muzeu Těšínska, předchozím i stávajícím zastupitelům města, pracovníkům městského i krajského úřadu, projektantům, provádějící stavební firmě Bystroň, díky nimž jsme ze svého potencionálu zvedli jednu z perel města, na kterou můžeme být hrdí.

Během prázdnin se zaměřujeme hlavně na opravu škol a školských zařízení. Probíhají opravy kuchyněk v MŠ Školní, v PZŠ budou mít žáci nové šatní skříňky a v ZŠ Lesní bude provedena poslední etapa venkovních žaluzií. Do konce srpna opravíme také kříž v Žihle a probíhá výběrové řízení na dodavatele stavebních prací na opravy místních komunikací a chodníků na ulicích Školní, Zahradní, Za učilištěm, Příčná a části Sadové. Tyto práce by měly zahájeny v září. V tomto měsíci rovněž započne nejnnutnější oprava střechy na Smuteční síni, aby nám do ní nezatékalo. Bohužel musíme provést i opravu altánku v městském lese, kde vandalové zničili všechny tabule

s edukačními prvky. Je velice smutné, že altán, který sloužil primárně dětem, bude muset být monitorován.

Na závěr děkuji všem, kteří se jakkoliv podíleli na přípravě a organizaci velmi vydařeného jarmarku, především pak Jablunkovskému centru kultury a informací. Již tradičně byly předány Ceny města Jablunkova. Letos byli ocenění - Fotoklub Jablunkov, Mgr. Lenka Krenželoková, Wanda Kufa, Jan Gorzoka, Marek Chrasčina, Jan Gomola, in memoriam Karel Smyczek a Kazimierz „Rafał“ Mrózek. Velmi si jejich práce, obětavosti a odkazu vážíme.

Milí spoluobčané, přeji vám krásné letní dny, z dovolených ať si přivážíte spousty krásných zážitků a načerpané energie.

Letos nás čeká už 75. ročník Gorolského Šwięta, a tak mi dovoluete pozvat vás již tradičním pozdravem **Ho! Ho! Ho! Na Gorola wio!**

Ing. Jiří Hamrozi, starosta města

A UŽ JE TO TADY ZASE!

Milí Jablunkované, pojdte nám pomoci! Po loňském kalendáři fotografií, který jsme dali dohromady i díky vaší účasti, začínáme připravovat kalendář kulinářský. Tentokrát je tématem jídlo a pití. Pošlete nám recept na pokud možno krajské, předávané po generace či vámi oblíbené pochutiny. Text oživí fotografie (nejlépe na výšku), ale nekládejte ji do textu, přiložte ji, prosím, do přílohy (velikost fotografie: 300 dpi (alespoň 1MB)). K receptu přidejte název a samozřejmě celé jméno autora. Oboje bude v kalendáři uvedeno. Recepty i fotografie zasílejte elektronicky na e-mail: terezie.mullerova@jablunkov.cz

Pevně věřím, že se nám společně dílo podaří a stejně jako v posledních letech, obdarujeme všechny jablunkovské domácnosti.

*MěÚ Jablunkov,
odbor školství a kultury*

Parkoviště u ZŠ

Byla dokončena výstavba parkoviště u ZŠ Jablunkov. Celkově stavba vyšla na 9.595.197 Kč. Výše dotace na tuto stavbu je 4.481.795 Kč, tato dotace byla poskytnuta v rámci programu Ministerstva pro místní rozvoj „Regenerace brownfieldů pro nepodnikatelské využití“. Během výstavby parkoviště byla zbourána stará budova

školní kotelny a komínem. Toto parkoviště přinese veřejnosti 33 parkovacích stání, 2 stání kiss and ride, 2 stání pro handicapované a parkoviště s nástupištěm pro autobus vozící děti na plavání. Momentálně stavba čeká na kolaudaci.

MěÚ Jablunkov, odbor SMaRM

CHCETE BÝT NAŠÍM NOVÝM KOLEGOU?!

Kancelář tajemníka Městského úřadu Jablunkov hledá kolegu/kolegyni do našeho týmu na pozici informatik   .

Příhlášku s požadovanými doklady doručte do 31.08.2022 do 17:00 hod. Bližší informace na www.jablunkov.cz, popř. u personalistky (tel. 558 340 608).

MěÚ Jablunkov

V MĚSÍCI
Srpnu

OSLAVÍ SVÁ
ŽIVOTNÍ JUBILEA:

80 let

Eva Szostková
Bruno Pszczolka
Milada Szmeková
Hilda Dobešová
Helena Korandová

85 let

Anna Klusová
Vladislav Strumienský

90 let

Karel Kapustka

92 let

Anna Kubinská

95 let

Ingeborga Goczolová

*Srdce
gratulujeme!*

*Serdeczne
gratulacje!*

Senioři soutěžili

Naši senioři se i letos zúčastnili již 8. ročníku Krajských sportovních her seniorů Moravskoslezského kraje v Kravařích na Opavsku. Letošní účast na sportovních hrách byla rekordní. Přihlásilo se 80 družstev z celého kraje. Jablunkov sestavil 5 čtyřčlenných družstev. Soutěžilo se v sedmi disciplínách (šipky, hod na koš, florbal, hod míčkem na cíl, sang golf, bollobal a běh s tenisovou raketou a míčkem). Po počátečních potížích a pořádných deštových přívalech se počasí umoudřilo a my mohli venkovní soutěže dokončit. Ve víceboji mužů do 70 let, obsadil krásné 3.místo Jan Bazgier. V soutěži družstev si nejlépe vedlo družstvo Jablunkov D ve složení J.Bazgier, D. Bazgierová, J.Mariňák, M.Mariňáková, kteří skončili celkově na 7. místě. Ostatní družstva skončila na 21.,27.,33.,37. místě. Uvážíme-li, že startovalo 80 družstev, dopadli jsme velice dobře a Jablunkovu jsme ostudu rozhodně neudělali.

Za klub důchodců R.Lipka

V pořadí druhý projekt Místní akční plán pro ORP Jablunkov II po čtyřech letech realizace končí

V projektu Místní akční plán pro ORP Jablunkov II, reg. č.: CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0009093 (dále MAP II) bylo zapojeno celkem 20 škol a školských zařízení z 12 obcí ORP Jablunkov. Cílem projektu byla podpora zkvalitňování školství a vzdělávání ve spolupráci se všemi aktéry vzdělávání, tzn. pedagogy, vedením škol, neformálními vzdělavateli, rodiči, dětmi, žáky a veřejností. Rozpočet činil více než 11 milionů korun a byl financován z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání MŠMT.

Celkem se podařilo zrealizovat přes 111 jednorázových akcí, 17 dlouhodobých aktivit, 9 celouzemních soutěží a nespočet pravidelných výjezdů škol a školských zařízení do různých vzdělávacích center. Projekt byl zaměřen především na rozvoj matematické a čtenářské gramotnosti, inkluze, podporu polytechnického vzdělávání, rozvoj občanských kompetencí, kariérového poradenství a financování ve školství. Na rozvíjení těchto oblastí byly vytvořeny pracovní skupiny, jejíž členy byli většinou pedagogové škol Jablunkovska a další odborníci těchto sfér.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Všechny zapojené školy měly možnost pravidelně navštěvovat zážitkové aktivity vedoucí k zájmu a rozvoji polytechnického vzdělávání a dovedností dětí a žáků. Školy volily nejčastěji vzdělávací programy ve Světě techniky v Ostravě, URSUS v Dolní Lomné, Interaktivní učebně biologie v DDM Třinec, Archeoparku v Chotěbuzi, Planetáriu v Ostravě, Hyundai v Nošovicích, Marlence ve Frýdku – Místku, ZOO v Ostravě, Třineckých železárnách, muzeích a jiných.

V projektu fungoval i rodilý mluvčí z Irska, který pravidelně navštěvoval 10 základních škol v území a vyučoval zde anglický jazyk.

V současném moderním školství je kladen důraz zejména na digitalizaci ve vzdělávání, ale zároveň na polytechnické vyučování na školách. Proto byly v rámci fungování pracovní skupiny polytechnika a digitalizace podpořeny pravidelné výjezdy

škol a školských zařízení do různých vzdělávacích institucí. V lednu 2020 byla spuštěna nyní velmi oblíbená aktivita Malý řemeslník, kdy si děti mateřských škol, pod dohledy lektorů, vyráběly dřevěné hračky v dílnách DDM Jablunkov a tím rozvíjely svou manuální zručnost. Poslední školní rok probíhaly na 14 zainteresovaných školách a školkách kroužky robotiky, které u dětí a žáků rozvíjely základy IT dovedností a programování.

Celkem 17 aktivit vytvořila pracovní skupina pro rozvoj čtenářské gramotnosti. V této oblasti se jako velmi zdařilá opakovaně vyhlášovala soutěž ve čtení uměleckého textu s prvky dramatizace – Karel čte rád aneb... Soutěž byla realizovaná v prezenční formě, později v souvislosti s proticovidovými opatřeními i online a bylo tak podpořeno i zdokonalování v IT technice žáků. Metodická setkání s psychology a jinými odborníky

i semináře na různá témata této oblasti pedagogové v území hodnotili pozitivně a přínosná byla i úzká spolupráce s JACKI-knihovnou Jablunkov. Aktivita Hravé čtení s knihovnicí, probíhala souběžně s Malým řemeslníkem a děti zde rozvíjely svou čtenářskou pregramotnost.

Pracovní skupina pro podporu matematické gramotnosti se zaměřila především na podporu aktivit rozvíjející představu o financích žáků základních škol prostřednictvím pravidelně se opakující soutěže Finance hrou. Soutěž byla realizovaná jak v prezenční formě, tak i formou online. Pedagogy byla pozitivně hodnocena pravidelná metodická setkávání k různým tématům v této oblasti. Velmi úspěšné byly i semináře k dalšímu vzdělávání pedagogů.

Rozvoj inkluzivního vzdělávání a rovných příležitostí zaštiťovala pracovní skupina různými komunitně osvětovými setkáváními školských pracovníků s rodiči. Vzdělávání asistentů pedagoga, speciálních pedagogů a pedagogů se realizovala dle potřeb v území. Vedly se pravidelné diskuze, sdílely se informace a předávaly zkušenosti. Rozebíraly se různé kazuistiky k tématům jako je ADHD, autismus, vývojové vady dětí, práce s problémovými žáky, spolupráce školy, rodičů a jiné.

Občanské kompetence se zaměřily na podporu žakovských parlamentů

na školách. Jako úspěšný byl hodnocen společný třídní workshop všech žakovských parlamentů, jehož cílem bylo naučit žáky spolupráce, odpovědnosti, sebereflexi, a to prožitkovou formou. V území se velmi osvědčily semináře k rozvoji emočních kompetencí a osobnostního rozvoje. Pravidelně se realizovaly preventivní výchovné projektové dny pro děti mateřských škol ve spolupráci se složkami Integrovaného výjezdového centra v Jablunkově. Preventivní programy pro žáky probíhaly i on-line formou na různá témata, jako je šikana, porucha příjmu potravy, zdravý životní styl a poskytování první pomoci, ve které byli proškoleni i zájemci pedagogických pracovníků.

Podnikavost a kariérové poradenství byla u žáků podporována návštěvami v podnicích Hyundai, Marlenka a Třineckých železárnách. Probíhaly workshopy pro žáky 8. a 9. ročníků k výběru školy, rodiče se mohli poradit s pracovníky úřadu práce ohledně správného výběru školy pro své dítě, jak vhodně je připravit na přijímací zkoušky a popsat se i na aktuální situaci trhu práce. Pro kariérové poradce škol, byly připravovány workshopy a školení. Členové pracovní skupiny analyzovali výběry škol žáků 9. tříd dle každoročních dotazníkových šetření a také vytvořili databázi firem spolupracujících se školami.

Pracovní skupina pro financování pravidelně zjišťovala a mapovala vhodné finanční zdroje pro školská zařízení. Poskytovala částečnou podporu škol v poradenství a administrativě správního servisu. Uskutečňovala pravidelná tematická setkávání a semináře pro vedoucí pracovníky školských zařízení, ekonomy a administrativní pracovníky. V území se vidí potřeba v zavedení fungujícího a stálého systému, který bude veden jako trvalá podpora a pomoc školám nejen od administrativní zátěže.

Od 1.9.2022 bude zahájen navazující projekt Místní akční plán pro ORP Jablunkov III. Cílem tohoto projektu bude především vzdělávání pedagogů, vyhodnocování plnění strategických cílů v oblasti vzdělávání v regionu, a především plánování aktivit, které budou následně realizovány od roku 2024.

Veškeré podrobné informace k jednotlivým aktivitám lze najít na webových stránkách projektu www.map.jablunkov.cz a facebookovém profilu projektu <https://www.facebook.com/map.jablunkov>

Realizační tým projektu děkuje všem jeho členům a ostatním aktérům v území, že věnují svou energii k rozvoji našich dětí, žáků i nás samotných.

Realizační tým projektu MAP II

Dostali jste se do situace, kdy potřebujete radu právníka a je to pro vás finančně náročné?

Můžete využít **bezplatné právní poradny**, kterou v budově Základní umělecké školy v Jablunkově, Bukovecká 479, Jablunkov, v prostorách Denního stacionáře sv. Josefa, poskytují advokáti Advokátní kanceláře HAJDUK & PARTNERS, s.r.o. **JUDr. Marek Jakubík a Mgr. Martin Bielez.**

Bezplatná právní poradna funguje **každý čtvrtek v době od 16.00 do 18.00 hodin**. Bezplatné poradenství je poskytováno **pouze osobně**.

Spoustu zajímavých informací, návodů, vzorů, otázek a odpovědí, naleznete také na internetových stránkách www.bezplatnopravniporadna.cz a www.pravni-rady.eu/bezplatna-pravni-poradna-online

*Odbor sociálních věcí
a zdravotnictví*

Zprávy z kraje

Vážení občané,

Moravskoslezský kraj pravidelně podporuje Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje (HZS MSK) i sbory dobrovolných hasičů. Krajský zastupitelé schválili finanční příspěvky na požární techniku, výstavbu a rekonstrukce hasičských zbrojnic, odsouhlasili také darování zakoupeného vybavení a podporu činností dobrovolných hasičů. Důležitost hasičů pro bezpečnost naší společnosti je nezpochybnitelná. Profesionální, ale i dobrovolní hasiči musí mít kvalitní vybavení a zázemí, musí mít perfektní podmínky pro svou činnost, proto Moravskoslezský kraj hasiče pravidelně podporuje. HZS MSK do svého majetku od kraje získal vybavení v hodnotě skoro 6 a půl milionu korun. Profesionální hasiči dostali kromě tisícovky širokospektrálních ochranných filtrů a nových ergonomických dispečerských křesel do Integrovaného bezpečnostního centra Moravskoslezského kraje také speciální kontejner pro elektrocentrálu v hodnotě tři a půl milionu korun. Díky speciálnímu kontejneru mohou hasiči v případě potřeby přesouvat elektrocentrálu Caterpillar. Ta slouží k nouzovému napájení budov elektrickou energií, například během technické poruchy, havárie nebo jiné nepředvídatelné události. Dobrovolní hasiči získávají od kraje podporu prostřednictvím obcí a měst, ve kterých působí. Souhrnně tak kraj dobrovolným hasičům prostřednictvím obcí přispěje přes 27 milionů korun. Další prostředky pak dobrovolným hasičům poskytneme v rámci dotačního programu podporujícího nejruznější aktivity jednotlivých spolků. Dobrovolní hasiči krajskou dotaci mohou využít například na prezentaci požární ochrany veřejnosti, zachovávání historické hasičské techniky a udržování hasičských tradic, na požární sport a další činnost. Krajský zastupitelé

v rámci dotačního programu schválili podporu celkem 126 projektů, na které rozdělili 8 milionů korun. V našem regionu bude poskytnuta dotace Sboru dobrovolných hasičů Jablunkov ve výši 60.000 Kč na soutěž mladých hasičů, SDH Dolní Lomná obdrží z MSK 80.000 Kč na podporu soutěžních aktivit mládeže, SDH Návsí na podporu mladých hasičů v požárním sportu a TFA půjde 80.000 Kč, SDH Písek za dotaci ve výši 44.500 Kč zorganizuje soutěž v požárním útoku a TFA, SDH Mosty u Jablunkova obdrží pro hasiče taktéž 80.000 Kč, SDH Bukovec bude poskytnuto 58.600 Kč na projekt Dobrovolní hasiči Bukovec Dětem - s hadicí, za sportem a tradicí pro děti a mládež 2022, SDH Nýdek pořídí vybavení pro SDH za pomoci dotace ve výši 80.000 Kč.

Jsou prázdniny, většina občanů vyrazí na výlety či dovolenou. V Moravskoslezském kraji zůstávají nejvyhledávanější lokalitou ostravské Dolní Vítkovice. Na druhém místě

v návštěvnosti je ostravská ZOO následovaná Landek parkem. Překvapením ve výstupech CzechTourismu byl skokový nárůst zájmu o Slezskoostrovský hrad, vloni jej oproti roku 2020 navštívil skoro dvojnásobek návštěvníků. Návštěvnost kraje se pomalu začíná blížit číslům před pandemií. Památky i zábavní místa v kraji zaznamenávají výrazný zájem turistů. Náš region láká vedle přírody a velkých eventů na industriální a technické památky, které jsou pro náš region ikonické. Propojuje je takzvaná Technotrasy, v rámci které mohou návštěvníci okusit netradiční prohlídky a zážitky. V letošním roce je trasa rozšířena například o unikátní Muzeum nákladních automobilů Tatra v Kopřivnici. Věříme, že i tato atraktivita přiláká mnoho návštěvníků. Letos navíc se rozjíždí i projekt Pojez na podporu gastrouristiky. Pojez propojuje osvědčené gastroslužby v regionu a turisty láká na zážitky spojené s dobrým jídlem a pitím.

Prvních deset nejnavštěvovanějších atraktivit v kraji za rok 2021

název cíle	kategorie	návštěvnost v tis.
Dolní Vítkovice, Ostrava	věda a technika	620,3
Zoologická zahrada Ostrava	zoo, zahrady a akvária	462,1
Landek Park, Ostrava	věda a technika	195,2
DinoPark Ostrava, Ostrava	zábavní turistické cíle	169,1
Stezka Valaška	zábavní turistické cíle	168,5
Slezskoostrovský hrad, Ostrava	hrady a zámky	102,6
Rozhledna Čantoryje	ostatní turistické cíle	71,0
Hrad Hukvaldy	hrady a zámky	70,1
Technické muzeum Tatra, Nový Jičín	věda a technika	63,6
Hrad Sovinec	hrady a zámky	52,4

Kateřina Chybidziurová, člen zastupitelstva Moravskoslezského kraje

Bělá ožila fotbalem

V sobotu 18.6.2022 se na fotbalovém hřišti 1. FK Spartak Jablunkov v Jablunkově- Bělá uskutečnil první ročník fotbalového turnaje O pohár města Jablunkov. Turnaje se zúčastnilo 8 týmů ročníku narození 2011 a mladších. Dále se na hřišti hrálo utkání předpřípravky kluků a dívek roku narození 2015 a mladších. Turnaje se zúčastnilo přes 110 hráčů a nakonec jsme byli velmi překvapeni i z velkého množství fanoušků, kteří přišli hráče podpořit.

Turnaje se zúčastnily týmy Spartaku Jablunkov A, B, FK Třinec A, B, Baníku Albrechtice, Beskydu Svrčinovec, FK Nebory a hokejového týmu Ocelářů z Třince. Týmy byly rozděleny do dvou skupin. V této základní skupině se domácímu týmu Spartaku Jablunkov herně moc nedařilo. Nakonec ve skupině skončili druzí, za vítězným týmem z Třince B. Druhou skupinu vyhrálo mužstvo z Albrechtic před týmem z Nebor.

V semifinále na sebe narazily týmy z Albrechtic a Spartaku Jablunkov. Druhou semifinálovou dvojici tvořili týmy z Třince B a Nebor. Domácí tým Spartaku Jablunkov se v semifinále

rozehrál a porazil tým Albrechtic 4:2. Touto výhrou postoupil do finále proti týmu Třince B, který ve druhém semifinále porazil tým z Nebor. Finálového utkání se za tým Spartaku Jablunkov nemohl kvůli zranění zúčastnit jeho nejlepší hráč Ondřej Zahaluk, který tým v předešlých zápasech táhnul. Kluci ze Spartaku bojovali a mohli se opřít o skvělý výkon brankáře Spartaku, který svými zákroky udivoval přítomné hráče i diváky. Za mohutného povzbuzování fanoušků skončilo finálové utkání mezi Spartakem Jablunkov a Třincem B remízou 0:0 a o vítězi museli rozhodnout penalty. Hráči Spartaku Jablunkov Ondřej Zahaluk a Vojta Marszałek své penalty proměnili. Hráčům z Třince se výborně chytajícího brankáře Jablunkova nepodařilo překonat. Hráči Spartaku Jablunkov se tak stali vítězi prvního ročníku turnaje starších přípravků o pohár Města Jablunkov. V zápase o třetí místo zvítězil tým Albrechtic nad týmem z Nebor.

Ceny pro týmy, které se turnaje zúčastnily, předávali starosta města Jablunkov Ing. Jiří Hamrozi, členka zastupitelstva Moravskoslezského kraje Ing. Kateřina Chybidziurová

a vedoucí Spartaku Jablunkov Oskar Martynek.

Sestava vítězného týmu 1.FK Spartak Jablunkov: brankář - Michal Šergovič, kapitán – Ondřej Zahaluk, Vojtěch Marszałek, Ondřej Cichoň, Tomáš Schober, Adam Kiedroň, Vojtěch Kobiela, Matouš Zaremba, Adam Bulawa, Ondřej Sikora.

Chtěl bych poděkovat všem, kteří pomáhali turnaj zorganizovat a to z řad trenérů Spartaku Jablunkov, přítomným rodičům a také rozhodčím. Dále patří poděkování zdravotnickému dozoru p. Šergovičové, která se starala o případné zdravotní problémy. Celý turnaj probíhal bez jakýchkoli problémů a nesl se v přátelské atmosféře mezi rodiči, hráči i diváky.

Velký dík také patří sponzorům turnaje, a to Městu Jablunkov, fa Rituell, Relax u Zajonca, Generali pojišťovna, Ing. Jan Czudek, pneuservis Bulawa a cukrárně Kolesa, která připravila pro každý tým krásné překvapení v podobě dortu.

Vedoucí trenér přípravky 1. FK Spartak Jablunkov Jaroslav Šergovič

Domácí hospicová péče MEDICA Třinec

Většina lidí chce poslední chvíle svého života prožít doma mezi svými blízkými. Řada lidí se také chce o svého blízkého nemocného postarat do konce. Rozhodování však často doprovází obavy z toho, jak to vše půjde zvládnout, zda péči bude možné skloubit s prací atd. V takových situacích mohou pomoci pracovníci domácího hospice, kteří pomohou rodině zvážit možnosti domácí hospicové péče. V případě, že se rodina rozhodne vzít terminálně nemocného do domácí péče, zdravotní sestry je zaškolí v ošetřování nemocného a zapůjčí potřebné přístroje. Na péči se podílí multidisciplinární tým, jehož

součástí je zdravotní sestra, lékař, sociální pracovník a psycholog. Rodina se tak může v případě potřeby kdykoliv obrátit na odborníky se žádostí o konzultaci. Zdravotní sestry jsou k dispozici 24 hodin, 7 dní v týdnu. Navštíví klienta dle potřeby a jsou k dispozici na telefonu. Zdravotní sestry zajišťují lidem v terminálním stádiu nemoci léčbu bolesti a mírnění negativních projevů nemoci. Pracovníci také poskytují podporu rodině pečující o nemocného, pro které je vědomí, že se mohou kdykoliv obrátit o pomoc a radu velmi, uklidňující.

MEDICA Třinec poskytuje na Třinecku, Jablunkovsku a Českotěšinsku

terénní paliativní a hospicovou péči. Snažíme se o to, aby těžce nemocný člen rodiny mohl zůstat doma, netrpěl zbytečně bolestmi a konec života mohl prožít se svými blízkými.

MEDICA Třinec organizuje osvětové a benefiční akce, mezi něž patří i celorepubliková akce Běh pro hospic. Letos akce proběhne i v Návsi v sobotu 10. 9. 2022 v areálu společnosti Netis, a.s. Přijďte i vy!

Registrace otevřena <https://www.behyprohospice.cz/detail-behu/5672685757530112>

MEDICA Třinec

Akce je součástí veřejné sbírky oznámené Krajskému úřadu v Ostravě pod č.j.MSK 158850/2020

Výtěžek charitativního běhu bude použit na provoz mobilní specializované paliativní péče

///// Běhy pro hospice

BĚH PRO HOSPIC ... dopoledne pro celé rodiny a doprovodný program pro děti

www.medicatrinec.cz

MEDICA

MAS Jablunkovsko

NÁVŠÍ - areál NETIS - Návší 905
10. září 2022, 9:00-13:00

PODROBNOSTI A REGISTRACE NA WWW.BEHYPROHOSPICE.CZ

Nebojte se v krizových situacích požádat o pomoc

Krizové situace potkávají v životě každého z nás. Můžeme náhle vážně onemocnět, stane se nám nehoda, odejde nám blízký člověk nebo

je toho už na nás jednoduše řečeno moc. V dnešní době není neobvyklé, že jsme všichni vystaveni krátkodobé či dlouhodobé stresové situaci v práci

nebo doma. Ještě jsme nedořešili dopady pandemie Covidu a už na nás doléhají dopady válečného konfliktu na Ukrajině apod. Může se také jednat

o situace spojené s duševním či psychiatrickým onemocněním (které ale nejsou akutně život ohrožující a není tak potřeba výjezdu záchranné zdravotní služby). **Je dobré vědět, že na tyto situace nemusíme být sami.** Můžeme se obrátit o pomoc na organizace, které za vámi po domluvě přijedou a poskytnou potřebnou pomoc a podporu. Jednou z takových organizací je **Krizové centrum Ostrava (KCO)**. KCO poskytuje okamžitou psychosociální pomoc. Pomoc je dostupná nepřetržitě a bezplatně, můžete jej v případě potřeby kontaktovat okamžitě a bez doporučení. Výhodou je, že KCO je dostupné nepřetržitě 7 dní 24 hodin. Služby jsou poskytovány, buď v ambulantní podobě tzn., že můžete kdykoliv přijet do Ostravy, nebo mohou pracovníci terénního týmu po domluvě přijet za vámi domů. V případě potřeby je po odborném vyhodnocení situace možné krátkodobě zajistit i pobyt na lůžku. KCO není zdravotnické zařízení, tudíž

nelze očekávat aplikaci léků, injekcí apod. Služba je poskytována osobám od 15 let, které se ocitly v krizové situaci. Děti do 15 let mohou využívat služby KCO v rámci služeb poskytovaných rodině jako celku při řešení krizové situace celé rodiny.

A jak to vypadá v praxi? Vy kontaktujete KCO buď osobně, telefonicky nebo mailem a domluvíte se s přítomným pracovníkem na dalším postupu. Pokud navštívíte KCO v Ostravě osobně, bude se vám věnovat pracovník, který formou společného rozhovoru zjistí vaše potřeby a zajistí potřebnou podporu a pomoc, případně společně nastavíte další možnosti spolupráce.

V případě potřeby je možné po domluvě využít služby terénního týmu, který přijede až k vám domů. Terénní tým je aktuálně dostupný 4 dny v týdnu (úterý, středa, pátek, neděle) vždy od 12 do 20 hodin. Dostupnost terénního týmu je buď v řádu několika hodin po kontaktu pokud to ak-

tuální vytíženost týmu dovolí, nejpozději však do 48 hodin po kontaktování.

Je dobré si uvědomit, že velké krize vznikají z řady menších krizových situací, během kterých se nám nestalo potřebné podpory ať už z důvodu zlehčování situace nebo jednoduše proto, protože nikdo na blízku zrovna nebyl. Není nutné čekat na to, až se nám v životě stane těžká katastrofální událost, u které si řekneme, že už můžeme žádat o pomoc. Proto se nebojte požádat o podporu, může se nám společně podařit předejít dlouhodobějším problémům vzniklých z neřešené situace.

Kontaktní údaje

KCO, Ruská 94/29, Ostrava - Vítkovice, tel.: 596 110 882-3, mobil: 732 957 193, e-mail: krizovecentrum@kriceos.cz internetové stránky: www.kriceos.cz

Terénní mobilní tým

Mobil: 725 075 824 email: teren@kriceos.cz

POZNÁVEJ TĚŠÍNSKÉ SLEZSKO A VYHRAJ HODNOTNÉ CENY.

VYBÍREJ Z NÁSLEDUJÍCÍCH TIPŮ NA VÝLET. ZVLÁDNEŠ JE VŠECHNY?

- ZA MAMUTÍ STOLÍČKOU DO BOHUMÍNA
- ZA POHODOU I RARITOU DO KÁRVINÉ
- TĚRLICKÁ PŘEHRADA ANEB LÉTO U VODY PRO VŠECHNY
- TAJEMSTVÍ TĚŠÍNA – MĚSTA VE DVOU ZEMÍCH
- ZA RYTÍŘI NA VELKOU ČANTORYJI
- OBJEV KOZUBOVOU
- NA KOLE KOLEM MOSTŮ
- ZNÁMÉ I NEZNÁMÉ TROJMEZI

VÍCE INFORMACÍ
NA WWW.TESINSKESLEZSKO.CZ

Poznávej Těšínské Slezsko a vyhrať víkendový pobyt, tandemový seskok a další zajímavé ceny

Ačkoliv poznávat cizí kraje je velmi lákavé, mnoho zajímavostí se nachází také v bezprostřední blízkosti našich domovů. To nejzajímavější z Těšínské Slezska lze navštívit v rámci 8 výletů, které zavedou návštěvníky na horské vrcholy, k vodě, do muzeí nebo za historií pod širým nebem. Poznejte Těšínské Slezsko – příhraniční oblast od Hřavy po Bohumín. Dopřejte si aktivní léto plné zážitků. Určitě se nudit nebudete. Aby to výletování nevyšlo moc drahé, je možné získat na řadě míst slevy díky kartě Těšínské Slezsko Region Card. Tu mohou návštěvníci během léta získat zdarma. Aktivace karty a její aktivní využívání je vstupenkou do dvou letních soutěží o hodnotné ceny. Více informací o soutěžích a podrobnější informace k jednotlivým výletům jsou k dispozici na stránkách www.tesinskeslezsko.cz.

Regionální rada rozvoje
a spolupráce se Sídlem v Třinci z. s.
Ing. Radana Bocková

Program 75. GOROLSKIGO ŚWIĘTA

❖ Piątek / Pátek 05. 08. 2022 – Lasek Miejski / Městský les ❖

„Nie jyny z nasi dzichy”

– rzegląd tradycyjnych i unikatowych ludowych instrumentów muzycznych, kapel, śpiewaków oraz gawędziarzy

17.30 – 23.00

Inauguracja festiwalu / Zahájení festivalu

oraz uroczyste przekazanie symbolicznego klucza do bram miasta przez Burmistrza Jablunkowa

„Pójcie haw gazdowie”

Kapela Lipka (MK PZKO w Jabłonkowie) • Kapela Skoblicka (Sucha Beskidzka, Polska)

Gawędziarze – laureaci konkursu „Po cieszyńsku, po obu stronach Olzy”:

Natalia Zogata i Eliška Gazur – „Bachora” (SP z pol. jęz. naucz. w Bukowcu)

Karolina Jochymek – „Myszani łowiec” (SP z pol. jęz. naucz. w Bukowcu)

Polana (Podstawowa Szkoła Artystyczna Jablunków oraz SP z pol. jęz. naucz. w Jabłonkowie)

Siostry Alžběta, Lucka a Anežka Jakubík + Jurek Szkatuła

Ludowy rok obrzędowy w wykonaniu zespołu Folkloren Ansaml Etnos (Skopje, Macedonia Północna), występ w ramach Tygodnia Kultury Beskidzkiej

„Był tu jedyn gajdosziczek”

Trombitáši Štefánikovi (Nimnica, Słowacja)

Kapela Susko Muzyka (Ziemia Suska, Polska)

Ludowy rok obrzędowy w wykonaniu Zespołu Regionalnego Cieślica (Zawoja, Polska)

„Z życia drzew” – autorski program w opracowaniu Chrystiana Heczki

(kapele Lipka, Nowina, ZF Bystrzyca, Skład Niearchaiczny)

23.00 – 02.00 „Muzykula” – posady muzyczne przy „watrze”

❖ Piątek / Pátek – Imprezy towarzyszące / Doprovodné akce ❖

od 15.00 „Witaczka” – muzykowanie na wozach drabiniastych po Jabłonkowie

16.00 Seminarium etnograficzne / Etnografický seminář „Nie jyny z nasi dzichy” poświęcone tradycyjnej kulturze ludowej Podbabiogórze

„Podbabiogórze – historia i współczesność, zarys kultury ludowej”

(Dom PZKO Jablunków)

od 17.30 Wystawa plenerowa

„Śmich Macieja – Życie i działalność Ludwika Cieniały” (Lasek Miejski)

18.30 Kawiarenka Pod Pegazem

– upamiętniająca 100. rocznicę urodzin Ludwika Cieniały „Macieja” (Dom PZKO)

19.00 Degustacja tradycyjnych podbabiogórskich potraw regionalnych

„Próbować zawojskiego jodła” Koło Gospożyn Wiejskich Babiogórzanki (Zawoja Górna, Polska) (Lasek Miejski)

❖ Sobota 06. 08. 2022 – Lasek Miejski / Městský les ❖

14.45 Ogłoszenie wyników rajdu O kypce Macieja

15.00 – 19.00 „Kiela tańców znosz, tela razy żeś je człowiekiem”

– występy zespołów folklorystycznych, kapel ludowych oraz gawędziarzy:

Oldrzychowice (MK PZKO w Oldrzychowicach)

Gawędziarze – laureaci konkursu „Po cieszyńsku, po obu stronach Olzy”:

Maria Czepczor – „O kołoczach” (SP z pol. jęz. naucz. w Bukowcu)

Adam Szkawran – „Drak na ciubanuli”

(Ognisko Pracy Pozaszkolnej w Koniakowie, Polska)

Valašský Vojvoda (Kozłovice)

Magurzenie (Łodygowice, Polska)

Group For Authentic Folklore By The Community Centre St. Kiril And Metodij

(Topoli, Bułgaria), występ w ramach Tygodnia Kultury Beskidzkiej

Compañía Artística Danza Colombia (Yopal, Kolumbia),

występ w ramach Tygodnia Kultury Beskidzkiej

Hornád (Košice, Słowacja)

19.00 – 02.00 Karnawał Gorolski (Bartnicki, Golec uOrkiestra, dyskoteka)

❖ SOBOTA – Imprezy towarzyszące / Doprovodné akce ❖

8.00 Rajd turystyczny / Turistický pochod „O kypce Macieja”

9.00 Bieg przełajowy / Přespolní běh „O dzbanek mleka” (Lasek Miejski)

od 11.00 „Szikowne Gorolski Rynce” – Pokazy i warsztaty rzemiosła i technik rękodzielniczych połączone ze sprzedażą wyrobów.

od 11.00 Strefa Dziecka – warsztaty kreatywne dla rodzin z dziećmi ukierunkowane na edukację z zakresu kultury regionalnej i dziedzictwa naturalnego (Lasek Miejski)

od 12.00 „Gdo mo łowce, tyn mo, co chce” – Promocja baraniny w ramach zachowania i wzmacniania regionalnego dziedzictwa kulinarnego – gulasz jagnięcy, kiełbasy owcze i Bystrzycki tatar owczy pod patronatem Związku Hodowców Owiec i Kóz RC. (Lasek Miejski)

od 14.00 „Na sałaszu” – Pokazy i warsztaty wyrobu białego sera tradycyjną metodą – „kłaganim”, dalej „łoszczypków”, „korbaczików” i „bryndzy” wraz z ich degustacją. Pokazy i warsztaty obróbki wełny od strzyżenia przez „czichrani” (prostowanie loków), „krypmłowni” (czesanie), przędzenie po „filcowani” (spilśnianie).

od 15.00 Wystawa plenerowa „Śmich Macieja – Życie i działalność Ludwika Cieniały” (Lasek Miejski)

❖ Niedziela / Neděle 07. 08. 2022 Rynek Mariacki / Mariánské náměstí ❖

10.00 – 12.00 Grani na Rynku – występy kapel ludowych

10.30 Uroczyste Nabożeństwo Eklezjalne w kościele parafialnym
Sławnostní ekumenická bohoslužba ve farním kostele

12.00 – 13.00 Korowód / Průvod

– pochód zespołów i wozów alegorycznych przez miasto

❖ Niedziela / Neděle 07. 08. 2022 – Lasek Miejski / Městský les ❖

13.00–19.30 Uroczysta inauguracja oraz powitanie gości
Sławnostní zahájení a uvítání hostů

Hejnał TKB i połączone chóry:

Chór Męski Gorol (MK PZKO w Jabłonkowie) i Chór Żeński Melodia (MK PZKO w Nawsiu)

„Śmich Macieja” – wspólny program Chóru Męskiego Gorol (MK PZKO w Jabłonkowie) i Chóru Żeńskiego Melodia (MK PZKO w Nawsiu) z okazji 100. rocznicy urodzin Ludwika Cieniały „Macieja”

„Cztery pory roku Anieli Kupiec” – wspólny program zespołów folklorystycznych oraz kapel Lipka, Nowina, Rozmarynek, Polana, ZF Zaolzi,

Zaolziec (MK PZKO w Jabłonkowie) • Łączka, ZF Bystrzyca (MK PZKO w Bystrzycy), ZF Górole (Mosty koło Jablunkowa), Pastyrzeczki (SP z pol. jęz. naucz. w Bukowcu), ZPIT Suszanie (MK PZKO w Suchej Górze)

Występ dzieci z SP z pol. jęz. naucz. w Jabłonkowie

Grupa śpiewacza Koniokowanie (Koniaków, Polska), występ w ramach Tygodnia Kultury Beskidzkiej

Gawędziarze – laureaci konkursu „Po cieszyńsku, po obu stronach Olzy”:

Elizabeth Byrtus – „O Mikołajach” (SP z pol. jęz. naucz. w Bukowcu)

Jan Szkawran – „Bachora na Boży Narodziny” (Ognisko Pracy Pozaszkolnej w Koniakowie)

Zespół Regionalny Zbójnicki (Ząb, Polska) • VUS ONDRAŠ

❖ Niedziela / Neděle – Imprezy towarzyszące / Doprovodné akce ❖

10.00 Mec w piłce nożnej

– Old Boys x Reprezentacja Kysuc (Słowacja) (boisko na Białej)

od 11.00 „Szikowne Gorolski Rynce”

– pokazy i warsztaty rzemiosła i technik rękodzielniczych połączone ze sprzedażą wyrobów.

od 11.00 Strefa Dziecka – warsztaty kreatywne dla rodzin z dziećmi ukierunkowane na edukację z zakresu kultury regionalnej i dziedzictwa naturalnego (Lasek Miejski)

od 12.00 „Gdo mo łowce, tyn mo, co chce”

– Promocja baraniny w ramach zachowania i wzmacniania regionalnego dziedzictwa kulinarnego – gulasz jagnięcy, kiełbasy owcze i Bystrzycki tatar owczy pod patronatem Związku Hodowców Owiec i Kóz RC. (Lasek Miejski)

od 13.00 Wystawa plenerowa „Śmich Macieja – Życie i działalność Ludwika Cieniały” (Lasek Miejski)

od 13.00 Konkurs o Najlepszą Tradycyjną Potrawę Trójstyku „Kapusta, dymbowo przicieś”

od 14.00 „Na sałaszu” – pokazy i warsztaty wyrobu białego sera tradycyjną metodą – „kłaganim”, dalej „łoszczypków”, „korbaczików” i „bryndzy” wraz z ich degustacją.

Pokazy i warsztaty obróbki wełny od strzyżenia przez „czichrani” (prostowanie loków), „krypmłowni” (czesanie), przędzenie po „filcowani” (spilśnianie).

Organizatorzy zastrzegają sobie ewentualną zmianę w programie. / Zmiana programu a czasu wyrażona.

Ho! Ho! Ho! Na Gorola wio!

MIĘDZY NIEBYM A ZIYMIĄ

Moi Mili, jubileuszowe 75. Gorolski Święto przed nami. Wszyscy už se cieszymy na program. W tym roku nas tego czako kupucno. W pióntek - program Chrystiana Heczki „Z życia drzew“, kiery dostał wyróżniyni na festiwalu w Strážnici a potym muzykowani při watrze. W sobote egzotyka z Kolumbii i Bułgarii, słowiacki Hornád a wieczór koncert Golec uOrkiestra. A w niedziele msza ekumeniczno, tradycyjny pochód, wystympy naszych gorolskich zespolów a na kóniec wojynski zespol reprezentacyjny Ondráš.

A hned potym, co se dómy w budach? Placki najisto a potym zbójnickóm abo jelito z kapustóm? Potym spotkómy kamratów, kierych my už sto roków nie widzieli i zaczyno se tour po budach. A ci, co ni majóm jeszcze dość, walóm ku ryngiszpilóm.

Tóz podziwejcie se, co se też roz stało i jako dopadli ślónscy astronauti :

Wiatier tańczył po ścierniskach, ściepowoľ z orstwi zbytki lata. Było już godnie po dziesiątej wieczór, kiedy Frąkała z Tyrckaľą szmatľali sie od Jabónkowa do chaľupy. Frąkała, kiery mioľ gacie po kolana, czuľ, jak zimny wiatier liże go po nogach i wcisko sie aż kansi hore na krziže.

— Wiysz co, Jędrys? — powiadio Frąkała. — Wlyźmy na chwile do Chroboka na półkę borowiczki, aby my jutro při naszej mularce nie musieli kićhać na robote.

Tyrckaľowi chyńeľo ogryzkym, poľknął ślinę i kiwnął głowę.

U Chroboka było cieplutko i wiesioľ. Za stoľym siedzieli kamraci: Franček Łodyga, Izidor Mrózek z Jewką od Płoszka i kumedyjant Papinek, kiery se pod gróniami postawiľ ryngiszpil z huścackami i budke ze strzyłaninę. Na huścacki było już młodym zima, toż chłop zawrził bude i poszeľ do karczmy zagroć se postrzodek. Papinek był wiesioľy chłop i robiľ im při kieliszku cyrkus.

Po północy, kiedy było nejwiesielszy, wygnali ich ze szynku. Z „Gorolym czy ci nie żoľ ...“iw braterskim uścisku zasmyczyli nażganego Papinka aż do jego chaľupy na kółkach.

Naroz Mrózkowi piźło do głowy, by sie przejechać na ryngiszpile i kapkę ochłodzić czepanie. Papinek nie chcioľ ruszyć pokoju nocnego, ale kiedy ślęczieli po nim i wciśli mu do ręki flaszkę rumu, zgodziľ sie. Motor zacharczoľ i wszyscy jak ptośzki zaczyni fyrkać w powietrzu. Życzliwy Papinka wloz do swojigo barłoga i zaczyń doić flaszeczkę. Przyjymne ciepło i to stałe purkani motora zakleily mu oczy. Przewróciľ sie na strużoku i usnął twardym sny.

Już pół godziny lotali nasi ślęczi astronauti i czuli, że mają dość. Woľali na kumedyjanta, by zastawiľ to diobelstwo, ale nie dowoľali sie. A czas gzuľ. Na marowni piźła jedna godzina. Zimny wiatier zaczyń żgać do szpiku kości. Gorzoľka już downo z czepani wywietrzała, a Papinka jak nie było, tak nie było. Woľali, krzyczeli, ale jejich głos był głosym na puszczy. Kole drugi w nocy już ani nie zi-

pli. Jedyn po drugim ściępowali z nóg boty i prali do Papinkowego okna. Ale bóty jak na złość sie rozlatowały po zogónach. Kole trzeci czuli, że sie zbliżo ich koniec. Strzewa i zoľadek nie wydzierżały tego rekordowego lotu i wziyno ich to na dwa kónce. Wszystko poleciaľo z wiatrym. Tyrckaľa już myśloľ o skokaniu.

Kole sztwortej ku ranu nie widzieli już ani gwiozď nad Beskidami, ani nie słyszeli u Czetyny śpiywać kohóta. Frąkała po cichu mleľ paciyrz, bo zapómnioľ, że już downo je ateistę, a Łodyga, kierymu baba przikozala, aż sie śpiycho z roboty, że mu napiecie placzków ze śmietónką, czuľ hórdani w zoľadku i rozbeczoľ sie jak chłapieć. Mrózkowi kiejsi Cygónka wróżyła śmierć lotnika i czuľ mięko pod sobę. Jewka od czasu do czasu prugowała wrzasknąć, ale był to pisk myszy, kierę kocur dęczy.

Stękała też nie był w stanie ani stękać. Wiedziół, że kiejsi umrzeć musi, ale żeby na huścacke? Wszystkimu Frąkała winiyn, że go wciagnęľ do gospody, i to plugawe kwicisko. Jesi przeżyję, przisięgóm, że sie do kieliszka nie podziwom — szeptoľ po cichu.

Daleko na wschodzie malowała sie sznóreczka czyrwiónego nieba. Niedaleko w chaľupie zachroćtały głoďne świnie, a przed budę oćpnie wyľ pies, jakby czuľ śmierć. Chłopi z grónia walili na szychtę do hawiyrski-go autobusu. Jak widzieli, co sie robi, obudzili Papinka, kierymu z dziwu wlośy stanęły na głowie.

Jak zastawiľ motor, wszyscy jeszcze dyćhali. We szpitalu po łyku kóniaku i w ciepłej wannie przyszli do siebie. Szczęśliwi, jakby na nowo narodżóni, tuplowali, że izba wykrzyżbiyn w porównaniu z ryngiszpilem to je handra.

Z ADAMOWEJ DZICHTY
z twórczości
Adama Wawrosza

Puškvorec / Tatarak

Tuto rostlinu určitě znáte, můžete ji potkat na březích řek a rybníků, v bažinách, vlhkých loukách nebo příkopech. Na našem území je široce rozšířená jako součást biotopu bahnitých rybníků, říčních ramen, močálů a stojatých vod.

Puškvorec obecný (latinsky *Acorus calamus*) je mokřadní bylina, má tříhrannou lodyhu, střídavě uspořádané listy mečovitého tvaru, květenstvím je zelenavě hnědá palice. Pod zemí se ukrývá plazivý oddenek, který se dále větví. Rostlina dorůstá do maximální výšky přibližně 1, 5 metru.

Pochází z Číny a Indie, v Evropě se objevila s největší pravděpodobností někdy ve středověku. Snad se tak stalo během tatarských nájezdů, kdy Tataři přidávali oddenky puškvorce do měchů s vodou, aby očistili vodu. Proto se také krajově nazývá tatarak, tatřín nebo tatarské býlí.

Je zmiňován jako jedna z biblických rostlin. Byl popsán jako „vonný rákos“ v Písni písní nebo v Knize Exodus. Tato bylina měla být jednou ze složek oleje na pomazání a dokonce i poměr jejích složek je uveden v Bibli.

Jeden z nejstarších záznamů o puškvorci obecném pochází z egyptského papyru pocházejícího z doby okolo 1300 před Kristem. Egypťané v něm zmiňují jeho terapeutické účinky v kombinaci s dalšími bylinami použité na zábaly ke zmírnění bolesti břicha nebo a jeho použití při výrobě egyptských parfémů.

V Severní Americe si dakotští válečníci před bojem namazali obličej pastou vyrobenou žvýkáním oddenků, aby se chránili před strachem. Různé kmeny severoamerických indiánů považovaly puškvorec jako magickou rostlinu - střežící zdraví při toulkách a poutích a užívali jej často jako halucinogenní látku při rituálech.

Poměrně často se používá v arabské a indické kuchyni, kde se mleté oddenky používají k dochucení ovocných sladkostí a kompotů. Fakíři v Indii jej používali k omračování kobry.

Listy puškvorce se používaly na pletení košů, rohoží a na doškové střechy. Puškvorec je široce rozšířený a odolný vůči znečištění vody. Dnes se jej proto doporučuje používat v biologických čistírnách odpadních vod, má totiž schopnost vázat velké množství biogenních prvků.

K léčebným účelům se používá kořen. Puškvorec patří mezi hořké byliny, má silně aromatickou, ostře kořeněnou skořicovou chuť a zvláštní zápach. Žvýkání kořene prý zahání chuť na cigaretu a pomáhá odnaučit kouření. Puškvorec přispívá k zachování normální činnosti trávení, léčí revmatická a artritická onemocnění. V lidovém léčitelství byl velmi rozšířen a věřilo se, že léčí snad vše – od bolesti zubů až po mužskou potenci. Koupel s vývarem z puškvorce je vynikajícím afrodiziakem. I rakouská bylinkářka Maria Treben nedala na puškvorec dopustit. S výtažky z puškvorce se lze setkat i v kosmetice a parfémtech. Rovněž se přidává do hořkých žaludečních likérů a existuje dokonce přímo puškvorcový likér.

Na Těšínském Slezsku byla velmi oblíbená vodka hořkosladké chuti, vyrobená právě na bázi puškvorce, známá jako TATARCZÓWKA. Recept není vůbec obtížný: stačí najít čerstvý kořen puškvorce, zalít alkoholem a pak na několik týdnů namáčet. Dle polského etnografa J. Pośpiecha bylo na Těšínsku běžným a starým zvykem omýváním se v řece nebo blízkém rybníku. Tento zvyk má být pohanského původu. Věřilo se, že v noci ze Zeleného čtvrtku na Velký pátek se v přírodě dějí zázraky a že se voda na pár okamžiků promění v krev a má tak zázračné vlastnosti. A kdo se v ní vykoupe, bude po celý rok zdravý. Aby se po této studené, velkopáteční koupeli člověk zahřál, dostal doma „pólke tatarczówki na chroboka“. Další regionální „medicínou“ byla WARZÓNKA. Warzónka doprovázela různé rodinné oslavy, jako byly svatby, křtiny, ale pila se i při sousedských sešlostech a lidových svátcích. Připravovala se z lihu, méně často z čisté vodky, z cukru se udělal karamel,

přidalo se odměřené množství vody, trochu medu, kousek citronové kůry nebo skořice a pár hřebíčků. Po uvaření a přecezení se do získané tekutiny nalilo stejné množství vodky nebo poloviny lihoviny. A vždy se podávala horká, proto warzónka. Asi nejoblíbenějším regionálním alkoholickým nápojem je však bezesporu Miodula. Miodula v sobě snoubí vodu, med a líc. Historicky byla připravována tak, že se do láhve nalil jeden díl medu, jeden díl převařené vody a jeden díl destilátu (obvykle vodky, spirytusu). Láhev se odložila a časem protřepala. Čím déle stála, tím byla lepší.

Víte, kde však najdete rozhodně tu nejlepší? Určitě letos na jubilejním 75. Gorolu. A možná tam najdete i warzónku a tatarczówku. Stačí mít dost odvahy a udělat si „tour po budach“. Od pátku 5. 8. do neděle 7. 8. bude v každém stánku - dřevěnici k výběru množství úchvatně vonících regionálních jídel. Gorolski Święto je totiž nejenom o folkloru na scéně, ale i o regionálních jídle a pití. A hlavně o setkávání, takže Ho! Ho! Ho! Na Gorolia Wio!!!

Mgr. Lucie Peter Tomková,
MěÚ Jablunkov,
odbor školství a kultury

Rak říční (*Astacus astacus*)

Je naším největším bezobratlým živočichem. Je známý jako indikátor čistoty vodních toků. Tělo raka je složeno ze tří částí – hlavohruď, zadečku a končetin. Raci mají pět párů kráčivých končetin. Tělo bývá zbarveno středně až tmavě hnědě. Oči jsou umístěny na pohyblivých stopkách. Charakteristické jsou pro raka říčního jeho klepeta, sloužící především k lovu a přidržování potravy. Využívá je i při obraně, útoku a hrabání. V případě ztráty některé části těla mají raci vysokou schopnost regenerace. Samice jsou menší a mají i drobnější klepeta. Vykazuje noční aktivitu, kdy i loví vodní živočichy. Potravu raků tvoří mrtvá těla živočichů a také rostliny. Na přítomnost raka nás může upozornit okoun, pro které je rak potrava, ale jen při svlékání se a než se mu začne tvořit nový pevný krunýř. Přírodním nepřítelem je i lasicovitá šelma vydra říční.

Foto CHKO Brdy

Jeho hlavním stanovištěm jsou chladnější čisté vody s kamenitým nebo štěrkovitým dnem. Vyhovují mu tekoucí i stojaté vody. Stavby raků prudce klesly hlavně z důvodu chemického znečištění vod a také tzv. račímu moru (plísňové onemocnění).

Asi před dvanácti lety se v řece Olši rak říční vyskytoval hojně a mohl být dokonce i konzumován, ale vyhubil je račí mor a jejich populace jde těžce obnovit. Rak říční je veden jako kriticky ohrožený a nesmí být odchytáván, chován v zajetí, neměl by být rušen, zraňován, usmrcován ani přemísťován.

VĚDĚLI JSTE, ŽE ...?

- v optimálních podmínkách žijí až 20 let
- dorůstá délky 25 cm, běžně 15 cm a hmotnosti 250–300 g
- dokáže chodit dopředu, pozpátku i bokem
- v ČR žije 5 druhů raků, původní je jen rak říční a rak křemenáč
- s nepůvodními druhy byl do ČR zavlečen i račí mor
- rak říční zkřížený s rakem pruhovaným, výsledkem jsou však kříženci neschopní další reprodukce
- je kanibal a klidně sežere svůj druh
- díky vysoké regeneraci může rakovi dorůst i oko
- páří se od září do listopadu a samička klade v rozmezí 2–45 dní až 200 kusů vajíček
- vzácně se vyskytují i modří jedinci

RAK ŘÍČNÍ

RAK KŘEMENÁČ

RAK BAHENNÍ

RAK SIGNÁLNÍ

RAK PRUHOVANÝ

Foto M. Buřič, A. Kouba

KTERÉ RYBY NAJDEŠ V NAŠÍ OLŠI NEJČASTĚJI?

V řece Olši se vyskytuje dost druhů ryb, ale nejčastěji jsou to pstruh potůční A, lipan podhorní D a měňalka mramrovorová B. Pod písmenem C byl chyták – makrela obecná a ta je mořský druh ryby.

Za cenné informace děkuji panu Martinu Nieslanikovi a Pavlu Sikorovi.

Mgr. L. Trombiková, MěÚ Jablunkov,
odbor školství a kultury

LASSA PNEUSERVIS Dalibor Bulawa

Jablunkov, Bukovecká 128

- Prodej a montáž nových pneu / skladem!
- Prodej ALU a OCELOVÝCH disků
- Ostatní pneuservisní služby
- PNEU HOTEL - Umytí + uskladnění Vašich kol
- Seřízení geometrie
- Seřízení světel
- Opravy/výměna výfukových částí
- Výměna olejů

Provozní doba: PO - PÁ 7:30 - 16:00
Kontakty : 606507517 / 558357510

okna **niedoba**

okna • dveře • vrata
PLAST | DŘEVO | HLINÍK

- komplexní realizace
- výměny oken a dveří
- garážová vrata
- vysoké kvality
- široký výběr stínících
- techniky, parapetů
- a okenních doplňků
- zimní zahrady

Mánesova 623, Třinec
tel.: +420 775 720 874, +420 775 720 871
email: okna@niedoba.cz • www.niedoba.cz

... interiéry

MARTIN TVRZNÍK

+420 776 736 981

f Nábytek Tvrzníková
www.nabytek-jablunkov.cz
martintvrznik@seznam.cz

- grafické návrhy interiérů
- kuchyně na míru
- vestavěné skříně
- předsíňové sestavy
- obývací sestavy
- dětské pokoje
- montáže

ODLETY Z POLSKA A ČR DO CELÉHO SVĚTA

EXOTICKÁ DOVOLENÁ POZNÁVACÍ ZÁJEZDY RODINNÁ DOVOLENÁ U MOŘE EUROVÍKENDY PLAVBY | GOLF ZÁŽITKOVÁ DOVOLENÁ HOTELY POUZE PRO DOSPĚLÉ DOVOLENÁ PRO KAŽDÉHO ZA SKVĚLÉ CENY

ZÁJEZDY ZA INTERNETOVÉ CENY

www.ELDORADO-TRAVEL.cz
+ 420 774 639 539
Alej míru 321, Jablunkov | PO-PÁ 9:00-17:00

Dušan Bulawa
Jablunkov, Bukovecká 128
- 723700514

Naše služby

- Diagnostika vozidel všech značek
- Plnění + údržba klimatizací s novými stroji MAGNETI MARELLI Chladiva R134A (- 2017) / R1234YF (2017-)
- Dezinfekce klimatizací ozónem
- Veškeré mechanické opravy (podvozky, brzdy, rozvody, spojky atd...)
- Kompletní přípravy vozu na STK + seřízení světel / geometrie
- Výměna olejů, pravidelné servisní prohlídky Vašeho vozu
- Pneuservis + možnost mytí a uskladnění Vašich kol
- Možnost zapůjčení tepovaciho stroje KARCHER PUZZI 10/1

Otevírací doba : Po/Pá 7:30-16:00
Sobota po TEL. dohodě

BOKA pro

Prodej a montáž oken a dveří ...

- * Okna plastová, dřevěná i hliníková 5 a 7 komorová
- * Vchodové dveře
- * Parapety
- * Žaluzie
- * Sítě proti hmyzu do oken i balkonových dveří
- * Kalkulace do 24 hodin
- * Veškeré zámeřovací práce děláme zcela **ZDARMA !!!**

SÍDLO FIRMY:
Mariánské náměstí 34,
739 91, Jablunkov
(naproti ORIONU)

KONTAKT:
Tel: +420 731 603 152
Obchod: +420 736 703 938
Email: info@bokapro.cz

BLACKCOMB.CZ

Vybírejte
na webu

SPECIALIZED

SCOTT

KROSS

ETM

GT BICYCLES

MÁME KOLA

od 8990,-

BRADOP
nábytek

**PRODEJNA
NABÝTKU
BRADOP**

Žihla 995, Jablunkov
(bývala ETA)

NABÍZÍME:
 jídelní stoly, židle, křesla, pohovky, sedací soupravy, konferenční stoly
 NOVĚ OTEVŘENO SPÁNKOVÉ CENTRUM - postele, matrace

tel.: 724 051 570
 prodejna@bradop.cz
 www.bradop.cz

Program kina

MÍR JABLUNKOV

SRPEN 2022

Čtvrtek
4. 8.

v 10:00 hod.
a v 15:00

FILMOHRÁTKY PRO DĚTI

RODINA NA BATERKY

USA – animovaný, dobrodružný, komedie

Nesmírně talentovaná, leč trochu samotářská Katie Mitchelllová je přijata na vysokou školu svých snů. Plány na odlet jí však překazí její táta Rick, který rozhodne, že spolu se zbytkem rodiny Katie na vysokou školu odvezou, aby se ještě vzájemně naposledy užili. Plány Mitchelllových však překazí nenadálá vzpoura spotřebičů, neboť všude po světě se proti lidem vzbouří elektronická zařízení, která mají lidé tak rádi. Za pomoci dvou porouchaných, ale za to přátelských robotů, se musí Mitchelllovi vypořádat se svými problémy, spojit síly a zachránit svět.

Vstupné 30 Kč, senioři zdarma, 114 min.

Čtvrtek
11. 8.

v 10:00 hod.
a v 15:00

FILMOHRÁTKY PRO DĚTI

ZLOUNI

USA – animovaný, akční, komedie

Málokterí hrdinové mají tak špatnou pověst jako Vlk, Had, Tarantule, Piraňa a Žralok. Tihle psanci se tak dlouho hledali, až se našli a dali dohromady tým, pro který je spáchání dokonalého zločinu stejná brnkačka jako vyrazit si v neděli odpoledne na zmrzlinu.

Vstupné 30 Kč, senioři zdarma, 100 min.

Pátek
12. 8.

ve
21:00 hod.

LETNÍ KINO „POD KAŠTANEM“

ŘEKNI TO PSEM

CZE – komedie

Dita místo vytouženého miminka dostane od svého přítele Filipa mladou border kolii, přestože nikdy žádného psa nechtěla a navíc ji pejskařská komunita připadá směšná. Celý příběh začíná tím, že šlápne do psiho...no, víte čeho.... Opravdu je to štěstí? Zatím to vypadá, že se jí na paty lepí jen smůla.

Mládeži přístupný.

Vstupné 80 Kč, senioři zdarma, 85 min.

Čtvrtek
18. 8.

v 10:00 hod.
a v 15:00

FILMOHRÁTKY PRO DĚTI

ROZBITÝ ROBOT RON

GBR, USA – animovaný, dobrodružný, komedie

Příběh osamělého sedmáka Barneyho a Rona, jeho nového chodícího, mluvícího a zcela digitálního přítele, který má být alespoň podle reklamy „nejlepší kamarád robot“. Avšak roztomilý robot Ron není úplně v pořádku a zdá se, že je rozbitý. Na pozadí svázané sociálními sítěmi a prodchnuté digitálními vztahy chlapec a robot prožívají nevšední a laskavé dobrodružství, během kterého zjišťují, že právě přátelství netkví v dokonalosti.

Vstupné 30 Kč, senioři zdarma, 106 min.

Čtvrtek
25. 8.

v 10:00 hod.
a v 15:00

FILMOHRÁTKY PRO DĚTI

PAT A MAT ZNOVU V AKCI

CZE – animovaný

A je to opět tady! Pat a Mat jsou znovu v akci. Přestěhovali se do nových domů, kde na ně čekají nové kutilské výzvy. Nic není problém, ať se jedná o boj s rojem včel, opravu elektrické sekačky, ucpaný odpad, trable s krtkem nebo stavbu nové skalky. Ani moderní řešení jim nejsou cizí, a tak se stanou odborníky v užití solární energie nebo instalaci bezpečnostních kamer.

Vstupné 30 Kč, senioři zdarma, 75 min.

Pátek
26. 8.

ve
21:00 hod.

FILMOHRÁTKY PRO DĚTI

STŘÍDAVKA

CZE – komedie

Komedie plná rodinných a partnerských zmatků. Její hrdinové si uvědomí, že když se ze tří rodin stane jedna velká, budou potřebovat pořádný plán. Plán, jak přežít současné i minulé partnery, všechny děti v rodině, ať už jsou jejich nebo ne, plán, jak se v tom všem neztratit a udržet si zdravý rozum. Život si ale většinou dělá, co chce... a co nečekáte.

Mládeži do 12 let nevhodný.

Vstupné 80 Kč, senioři zdarma, 100 min.

Neděle
28. 8.

ve
21:00 hod.

FILMOHRÁTKY PRO DĚTI

ZAKLETÁ JESKYNĚ

CZE – pohádka

Pohádka Zakletá jeskyňe vypráví pověst o zázračné jeskyni, v níž jsou uloženy vzácné poklady. Je mezi nimi i obyčejná sůl, kterou lidé potřebují nejvíce. Jsou zde však i drahokamy, ale toho, kdo by chtěl některý z nich odnést, postihne dávná kletba.

Mládeži přístupný.

Vstupné 80 Kč, senioři zdarma, 98 min.

Jabko – periodický tisk územního samosprávného celku, měsíčník. Číslo 8 – srpen 2022. Vydává město Jablunkov, Dukelská 144, 739 91 Jablunkov, IČO 00296759. Reg. č. MK ČR E 12342. Zodpovědné osoby: Ing. Jiří Hamrozi, Mgr. Terezie Müllerová (elektronická adresa pro zaslání příspěvků terezie.mullerova@jablunkov.cz, inzerce katerina.chybidziurova@jablunkov.cz). Sazba a tisk: KLEINWÄCHTER holding s.r.o., Frýdek-Místek. Uzávěrka příspěvků do dalšího čísla zpravodaje je 15. 8. 2022.